

RISIKO OG BESKYTTELSESAKTØRER

	RISIKOFAKTØRER		BESKYTTELSESAKTØRER	
INDIVIDUELLE	<ul style="list-style-type: none"> Liten grad av selvkontroll Lavt selvbilde og psykiske plager Lite språk og lav grad av språkforståelse Høy grad av aggresjon Utagerende, sensasjonssøkende Stille og innadvendt Individuell sårbarhet 	<ul style="list-style-type: none"> Utsatt for seksuelle og fysiske overgrep Å være vitne til eller utsatt for vold (begge deler rammer hardt) Positive holdninger til rusmidler, rusvillighet Manglende kunnskaper om rus og risiko Tidlig debut Fremtidspessimisme 	<ul style="list-style-type: none"> Medfødt robusthet og kapasitet Sosial kompetanse Godt selvbilde Godt språk Opplevelse av mening og sammenheng Kreativitet Hobbyer Fremtidsoptimisme 	
FAMILIE	<ul style="list-style-type: none"> Manglende tilsyn Manglende interesse for barnet Tilknytningsproblem Dårlig samspill i familien og mye konflikter mellom voksne og voksne og barn Tillatende oppdragerstil, rusmiddelmissbruk Seksuelle og fysiske overgrep, stor fattigdom For barn er det en risikofaktor at foreldre har lav omsorgskompetanse, rusmisbruk og psykiske lidelser hos foreldre 		<ul style="list-style-type: none"> God kommunikasjon Autoritativ oppdragelse (kontroll og varme) Struktur og regler Høyere sosioøkonomisk status God og stabil omsorgssituasjon 	
VENNER	<ul style="list-style-type: none"> Utestenging Lav sosial status i gruppa og blant venner Rusmisbruk og kriminalitet hos venner Venners antisosiale normer 		<ul style="list-style-type: none"> Inkludert Tydelige normer Tilknytning Prososiale venner 	
SKOLE	<ul style="list-style-type: none"> Lav grad av trivsel Blir utestengt, dårlig likt Ingen venner eller dårlige venner Ikke sett eller anerkjent Dårlig relasjon til de voksne og eller barn Ikke rom for å medvirke 	<ul style="list-style-type: none"> Dårlig miljø/klima (stemning) Mobbing Lese – og skrivevansker Skulk, mye fravær Manglende interesse for skolen 	<ul style="list-style-type: none"> Høy grad av trivsel Venner, inkludert i gruppa Bli sett og anerkjent Får medvirke Voksne som tar ansvar for relasjonen Får utvikle sin kompetanse 	<ul style="list-style-type: none"> Positive aktiviteter og opplevelser God tilhørighet
NÆRMILJØ	<ul style="list-style-type: none"> Få ressurser til forebyggende arbeid Dårlig bomiljø Fattigdom Kriminalitet Normer som aksepterer konsum Tilgang på rusmidler 		<ul style="list-style-type: none"> Minst en betydningsfull voksen Prososiale venner Felles verdier Samfunnsstruktur som støtter mestringsstrategier 	